

madsage
IRan Education
Research
NETwork
(IRERNET)

شبکه آموزشی - پژوهشی مادیج
با هدف بهبود پیشرفت علمی
و دسترسی راحت به اطلاعات
برای جامعه بزرگ علمی ایران
ایجاد شده است

مقدمه

- تصمیم های بهینه
- هرس آلفا-بتا
- تصمیم های بلادرنگ و غیر کامل

جستجوی رقابتی

فصل ششم

سید ناصر رضوی

Email: razavi@Comp.iust.ac.ir

۱۳۸۴

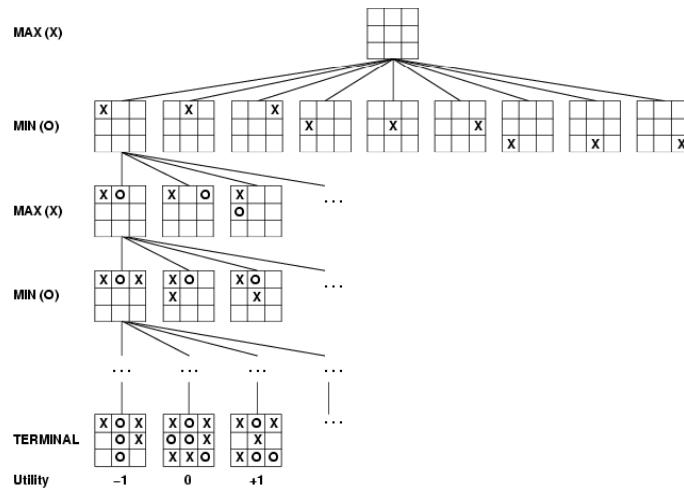
تصمیم های بهینه در بازی ها

- بازی های دو نفره (MIN و MAX)
- ابتدا MAX بازی می کند، سپس MIN و ...
- بازی به عنوان یک نوع از مسأله جستجو
- **حالت اولیه:** شامل موقعیت صفحه و نوبت بازیکن
- **تابع جانشین:** لیستی از زوج های $(move, state)$ را بر می گرداند
- **تست ترمینال:** تعیین کننده پایان بازی (حالت های ترمینال)
- **تابع سودمندی:** به هر حالت پایانی یک مقدار عددی می دهد
- درخت بازی: توسط حالت اولیه و حرکت های قانونی برای هر طرف مشخص می شود

بازی در مقایسه با مسائل جستجو

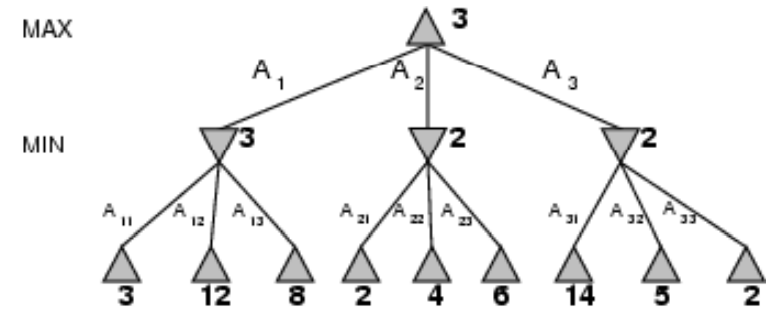
- رقیب «غیر قابل پیش بینی» ← مشخص کردن یک حرکت برای هر پاسخ ممکن از طرف رقیب
- محدودیت های زمانی ← متاسفانه برای یافتن هدف باید تقریب زد

درخت بازی (۲-نفره، قطعی)

Minimax

- بازی عالی در بازی های قطعی
- ایده: انتخاب حرکت به موقعیتی با بیشترین مقدار **minimax**
- = بهترین امتیاز قابل دستیابی در برابر بهترین بازی
- مثال:

استراتژی بهینه

- با داشتن درخت بازی، استراتژی بهینه را می توان با در نظر گرفتن مقدار **minimax** گره ها تعیین نمود:

MINMAX - VALUE(n) =

$$\begin{cases} \text{UTILITY}(n) & \text{if } n \text{ is a terminal state} \\ \max_{s \in \text{Successors}(n)} \text{MINIMAX - VALUE}(s) & \text{if } n \text{ is a MAX node} \\ \min_{s \in \text{Successors}(n)} \text{MINIMAX - VALUE}(s) & \text{if } n \text{ is a MIN node} \end{cases}$$

الگوریتم Minimax

function MINIMAX-DECISION($state$) *returns an action*

$v \leftarrow \text{MAX-VALUE}(state)$
return the action in $\text{SUCCESSORS}(state)$ with value v

function MAX-VALUE($state$) *returns a utility value*

if $\text{TERMINAL-TEST}(state)$ **then return** $\text{UTILITY}(state)$
 $v \leftarrow -\infty$
for a, s in $\text{SUCCESSORS}(state)$ **do**
 $v \leftarrow \text{MAX}(v, \text{MIN-VALUE}(s))$
return v

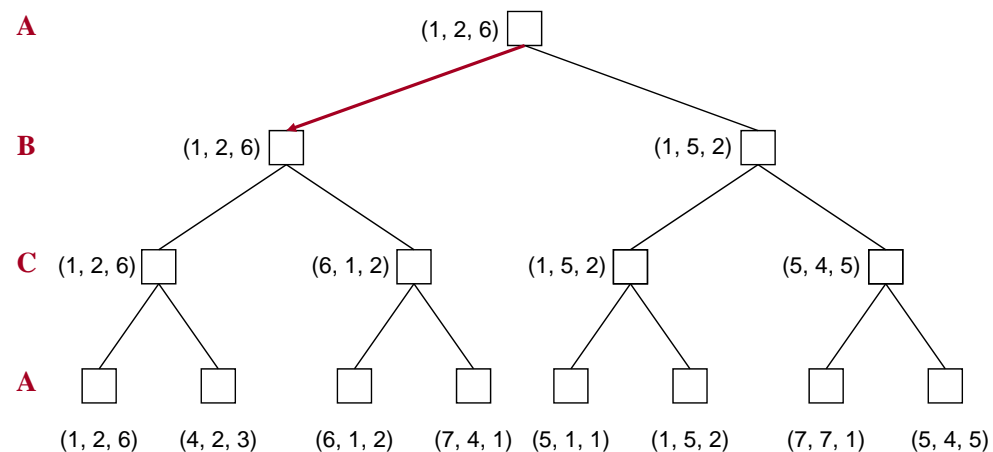
function MIN-VALUE($state$) *returns a utility value*

if $\text{TERMINAL-TEST}(state)$ **then return** $\text{UTILITY}(state)$
 $v \leftarrow \infty$
for a, s in $\text{SUCCESSORS}(state)$ **do**
 $v \leftarrow \text{MIN}(v, \text{MAX-VALUE}(s))$
return v

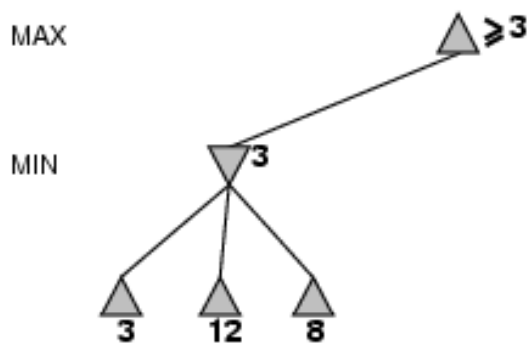
خصوصیات Minimax

- کامل؟ بله (به شرط محدود بودن درخت)
- بهینه؟ بله (در مقابل رقیبی که بهینه بازی می کند)
- پیچیدگی زمانی؟ $O(b^m)$
- پیچیدگی حافظه؟ $O(bm)$ (کاوش اول-عمق)
- در شطرنج $b \approx 35$ و $m \approx 100$ (در بازی های معقول)
 ← راه حل دقیق کاملاً مقرون به صرفه نمی باشد.

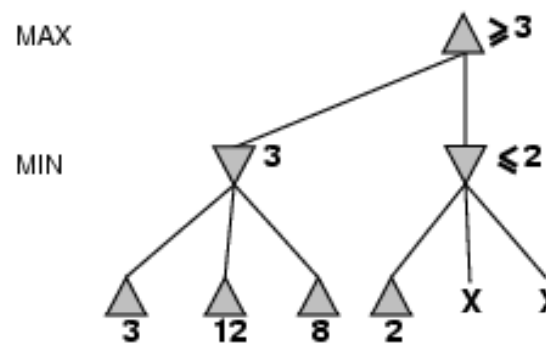
تصمیمات بهینه در بازی های چند نفره

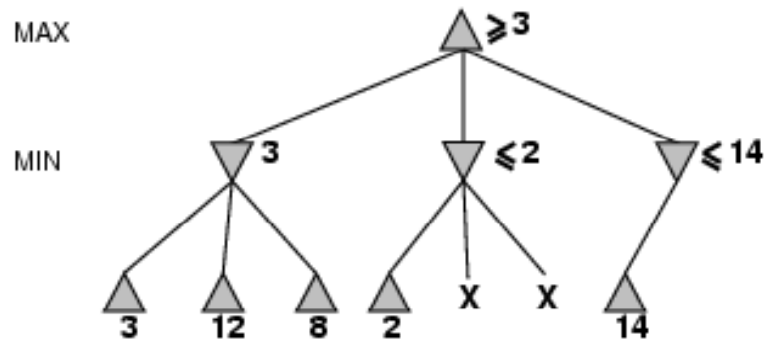
مثال هرس آلفا-بتا

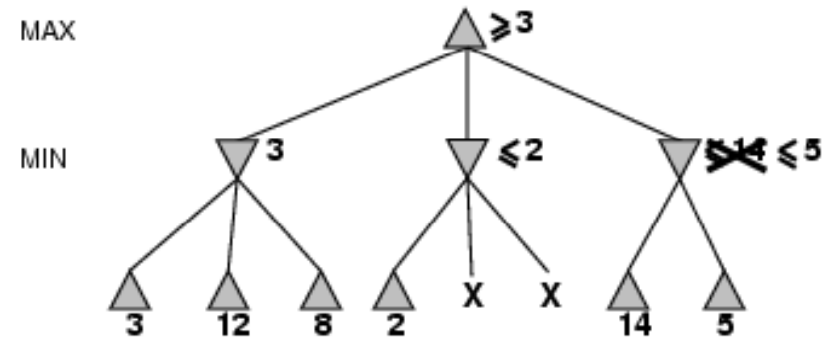
مثال هرس آلفا-بتا

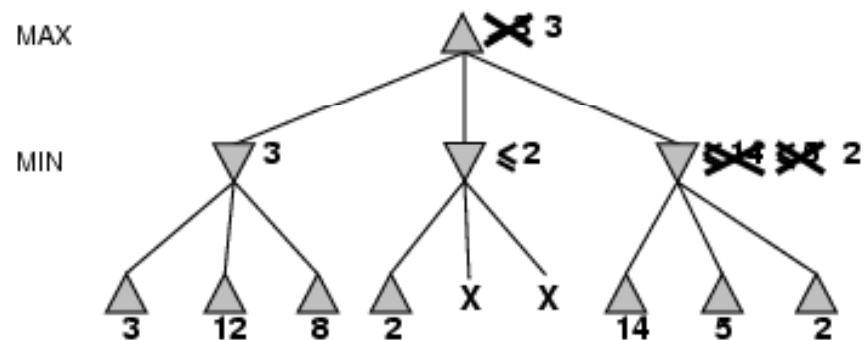
مثال هرس آلفا-بتا

مثال هرس آلفا-بتا

مثال هرس آلفا-بتا

$$\begin{aligned}
 \text{MINIMAX-VALUE}(\text{root}) &= \max(\min(3, 12, 8), \min(2, x, y), \min(14, 5, 2)) \\
 &= \max(3, \min(2, x, y), 2) \\
 &= \max(3, z, 2) \quad \text{where } z \leq 2 \\
 &= 3
 \end{aligned}$$

خواص آلفا-بتا

- هرس کردن بر روی نتیجه نهایی تاثیر ندارد
- ترتیب خوب حرکت ها میزان تاثیر الگوریتم را بهبود می بخشد
- با «بهترین ترتیب»، پیچیدگی زمانی $O(b^{m/2})$
- عمق جستجوی دو برابر ←
- یک مثال ساده از ارزش استدلال در مورد محاسبات مرتبط (شکلی از ابر استدلال)

الگوریتم آلفا-بتا

```

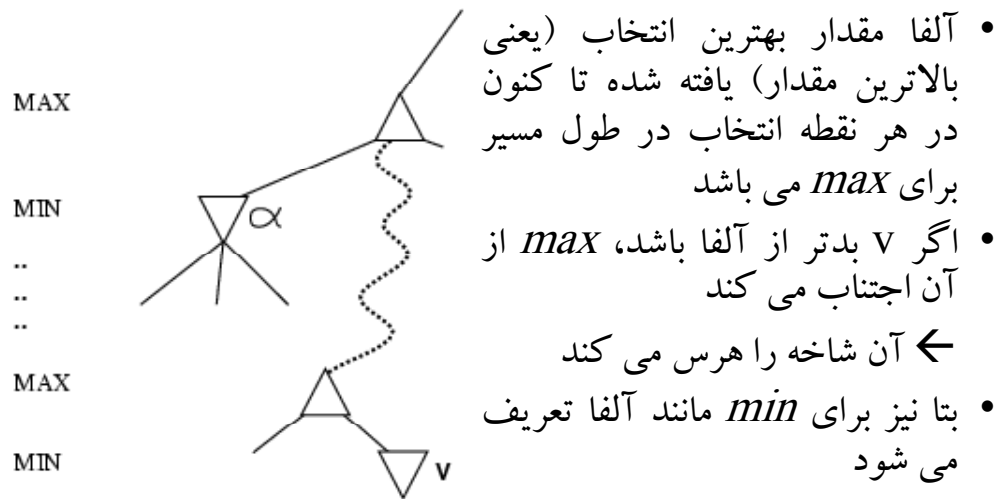
function ALPHA-BETA-SEARCH(state) returns an action
  inputs: state, current state in game
   $v \leftarrow \text{MAX-VALUE}(\text{state}, -\infty, +\infty)$ 
  return the action in SUCCESSORS(state) with value v

function MAX-VALUE(state,  $\alpha$ ,  $\beta$ ) returns a utility value
  inputs: state, current state in game
          $\alpha$ , the value of the best alternative for MAX along the path to state
          $\beta$ , the value of the best alternative for MIN along the path to state
  if TERMINAL-TEST(state) then return UTILITY(state)
   $v \leftarrow -\infty$ 
  for a, s in SUCCESSORS(state) do
     $v \leftarrow \text{MAX}(v, \text{MIN-VALUE}(s, \alpha, \beta))$ 
    if  $v \geq \beta$  then return v
   $\alpha \leftarrow \text{MAX}(\alpha, v)$ 
  return v
    
```

N. Razavi - AI course - 2005

18

وجه تسمیه

N. Razavi - AI course - 2005

17

محدودیت های منابع

فرض کنید ۱۰۰ ثانیه زمان داریم و در هر ثانیه می توان ۱۰^۴ گره گسترش داد.

← در هر حرکت ۱۰^۶ گره

روش استاندارد:

• تست برش: مانند محدوده عمقی

• تابع ارزیابی:

= میزان تخمینی مطلوب بودن موقعیت

N. Razavi - AI course - 2005

20

الگوریتم آلفا-بتا

```

function MIN-VALUE(state,  $\alpha$ ,  $\beta$ ) returns a utility value
  inputs: state, current state in game
          $\alpha$ , the value of the best alternative for MAX along the path to state
          $\beta$ , the value of the best alternative for MIN along the path to state
  if TERMINAL-TEST(state) then return UTILITY(state)
   $v \leftarrow +\infty$ 
  for a, s in SUCCESSORS(state) do
     $v \leftarrow \text{MIN}(v, \text{MAX-VALUE}(s, \alpha, \beta))$ 
    if  $v \leq \alpha$  then return v
   $\beta \leftarrow \text{MIN}(\beta, v)$ 
  return v
    
```

N. Razavi - AI course - 2005

19

تابع ارزیابی

- در شطرنج، معمولا مجموع وزن دار ویژگی ها

$$\text{Eval}(s) = w_1 f_1(s) + w_2 f_2(s) + \dots + w_n f_n(s)$$

- مثال: $w_1 = 9$ و

$$f_1(s) = (\# \text{ of white queens}) - (\# \text{ of black queens})$$

برش جستجو

- Minimax Cutoff مانند Minimax Value می باشد جز اینکه:

۱. Cutoff با Terminal? جایگزین شده و

۲. Utility با Eval جایگزین شده است

- آیا در عمل کار می کند؟

$$b^m = 10^6 \rightarrow m = 4$$

در شطرنج پیش بینی ۴ لایه نا امید کننده است!

- ۴ لایه = انسان مبتدی

- ۸ لایه = کامپیوترهای معمولی و انسان های حرفه ای

- ۱۲ لایه = Deep Blue و کاسپاروف

پیاده سازی

- تعیین یک محدوده عمقی مانند d

- d باید طوری انتخاب شود که زمان لازم از قوانین بازی تجاوز نکند

- روش بهتر: استفاده از IDS تا وقتی که زمان داریم
- مشکلات:

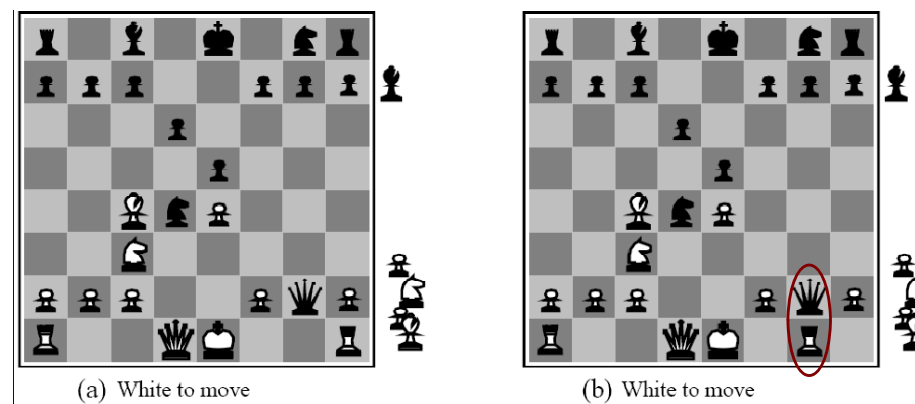
- خطا به دلیل تقریبی بودن تابع ارزیابی (شکل 6.8b)

- به تابع تست Cutoff پیچیده تری نیاز داریم
- مشکل حالت های ناآرام ← جستجوی انتظار برای آرامش
- مشکل اثر افق (شکل 6.9) ←

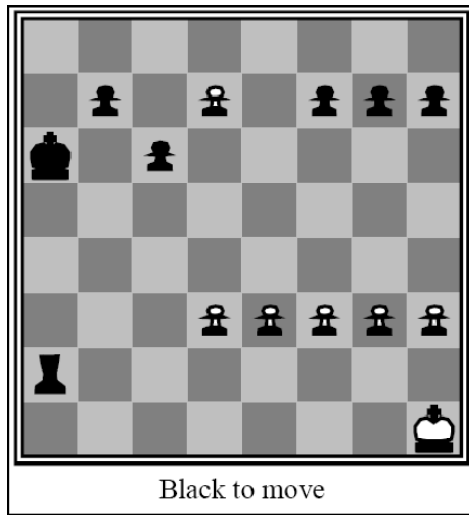
- بهبود سخت افزار برای انجام جستجوهای عمیق تر

- گسترش های انفرادی

شکل ۶-۸

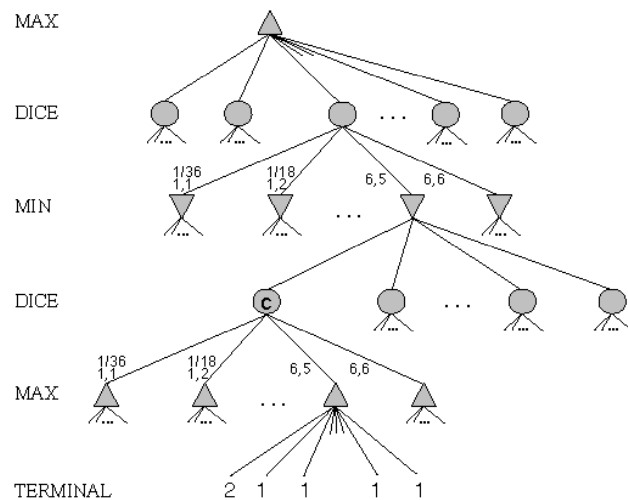
اثر افق

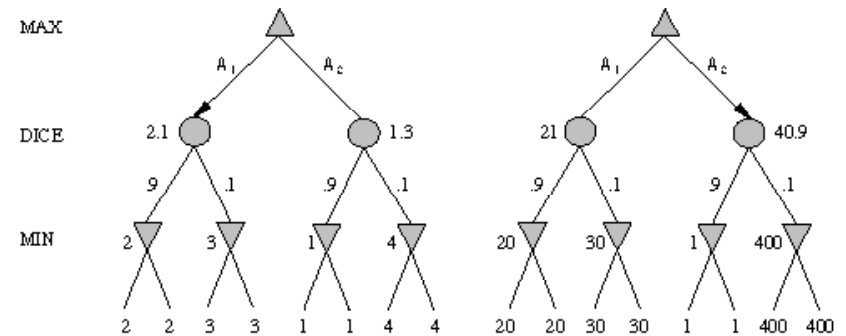
بازی های قطعی در عمل

- **Chess: Deep Blue** در سال ۱۹۹۷ قهرمان دنیای انسان ها (کاسپاروف) را شکست داد. Deep blue در یک ثانیه ۲۰۰ میلیون موقعیت را جستجو می کند و از توابع ارزیابی بسیار پیچیده ای استفاده می کند.
- **Othello:** قهرمان های انسانی از رقابت با کامپیوترها (که خیلی خوب هستند) امتناع می ورزند.
- **Go:** قهرمان های انسانی از رقابت با کامپیوترها (که بسیار بد هستند) امتناع می ورزند. در بازی Go فاکتور انشعاب بیشتر از ۳۰۰ می باشد، بنابراین اکثر برنامه ها برای ارائه حرکت های معقول از پایگاه های دانش الگویی استفاده می کنند.

بازی هایی که دارای عناصر شانس هستند

معنای تابع ارزیابی

- تغییری که ترتیب نسبی مقادیر را حفظ می کند، در تصمیم minimax تأثیری ندارد، اما می تواند تصمیم در مورد گره های شانس را تغییر دهد
- راه حل: تبدیلات خطی

خلاصه

- کار کردن بر روی بازی ها لذت بخش است!
- بازی ها نکات مهم متعددی را در AI به نمایش می گذارند
- عالی بودن ممکن نیست ← باید تقریب زد
- فکر کردن در مورد اینکه به چه چیزی فکر کنی ایده خوبی می باشد

شبکه آموزشی - پژوهشی مادیج
با هدف بهبود پیشرفت علمی
و دسترسی راحت به اطلاعات
برای جامعه بزرگ علمی ایران
ایجاد شده است

madsg.com
مادیج

IRan Education & Research NETwork
(IRERNET)

